

міждисциплінарних зв'язків, креативного розвитку. Розвиток творчого потенціалу здобувачів освіти реалізує поставлені сучасністю вимоги підвищення їх професійного рівня.

Список використаних джерел:

1. Костюк О. Сприймання музики і художня культура слухача. К.: Наукова думка, 1965. 120 с.
2. Максименко С. Генеза здійснення особистості. К.: Видавництво ТОВ «КММ», 2006, 240 с.
3. Олексюк О. Педагогіка духовного потенціалу особистості: сфера музичного мистецтва. Навч. посібник. К.: Знання України, 2004. 264 с.
4. Падалка Г. Художньо-педагогічна інтерпретація музики в структурі професійної підготовки музиканта-педагога. Теорія і методика мистецької освіти: зб. наук. праць. Вип.
5. К.: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2004. С. 3-9.
5. Решетняк С. Розвиток творчого потенціалу студента в навчальному процесі ВНЗ. Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики, 2012. Вип. 56.
6. Сисоева С. Підготовка вчителя до формування творчої особистості учня. К. : Поліграфкнига, 1996. 406 с.
7. Теплова О., Мозгальова Н., Мартинюк А. Інноваційні підходи до вивчення музично-теоретичних дисциплін в системі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. № 32 (2022): Педагогічна освіта: теорія і практика. С. 308-318.
8. Шандрук С. Творчість як употужнення здібностей особистості. Психологія і суспільство. 2015. № 3. С. 86-91.
<http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/4368/1/%D0%A8%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80%D1%83%D0%BA%20%D0%A1..pdf>
9. Шип С. В. Музична форма від звуку до стилю: Навчальний посібник. К: Заповіт, 1998. 368 с.

ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ ПОСТАНОВКИ ДИТЯЧОГО МЮЗИКЛУ У ШКІЛЬНОМУ ТЕАТРАЛЬНОМУ КОЛЕКТИВІ

*Олійник О. А., здобувач ступеня вищої освіти
«бакалавр» Науковий керівник: Швець І.Б., Народна артистка України,
професор Вінницький державний педагогічний університет імені
Михайла Коцюбинського*

Сучасна музично-педагогічна думка все більше схиляється до проблем використання в сучасній шкільній практиці таких музично-драматичних форм

роботи з учнями як: дитяча опера, мюзикл, музичний спектакль, музична казка.

На думку вченого-педагога Л. Василевської-Скупої, «в епіцентрі вітчизняної освітньої політики має бути така система виховання, яка б відроджувала національну культуру, запобігала б соціальній дезадаптації особистості, збагачувала б соціокультурне середовище, гуманізувала б педагогіку й академічну науку, виховувала б почуття особистої і державної гідності. У цьому вічно важливому для суспільства процесі музика й мистецтво завжди зберігатимуть свою актуальність» [2, с. 367]. Українські науковці І. Барановська, Є. Карпенко, Н. Мозгальова, І. Швець та ін. відмічають, що участь школярів у музично-драматичних постановках сприяє підсиленню їх бажання до занять музикою, активізації творчого потенціалу і потреби до самореалізації у процесі музично-театральної діяльності, формуванню самобутньої творчої індивідуальності.

Найбільш видовищним і популярним музичним жанром є мюзикл. У ньому органічно поєднано вокал у різноманітних стилях (джаз, свінг, рок, поп-музика, рок-н-рол), сучасна хореографія, трюкова акробатика, художнє слово, сучасні арт-технології. Всі компоненти об'єднані в єдину драматичну дію, що створює динамічне та яскраве, вражаюче дійство. Синкретична природа мюзиклу, взаємодія усіх його мистецьких елементів потребує від режисера–постановника знання принципу взаємодії мистецтв у драматургії сценічного твору, специфіки прийомів створення сценічних образів. Безумовно, цінний матеріал з питань тенденцій розвитку українського дитячого мюзиклу подано в публікаціях Д. Вакуленко, М. Мельник. Специфіку мюзиклу, як жанру сучасного театрального мистецтва розглянуто в працях Х. Новосад-Лесюк, В. Зайцева. Аналізу сучасних режисерських технологій при створенні сучасних дитячих мюзиклів присвячені наукові публікації М. Харченко, О. Єрмакова. Однак, проблеми специфіки і умови постановки мюзиклу в шкільному театральному колективі потребують комплексного вивчення.

Специфіка дитячого мюзиклу з його посиленням ігровим аспектом надає можливість учням одразу зануритись в яскравий світ театру з музикою, співами,

хореографією, акторською грою, сценографією. Усі форми творчої діяльності – спів, танець, гра на музичних інструментах, акторська майстерність, художнє оформлення, виготовлення декорацій і костюмів – захоплюють дітей, допомагають виявити і розвинути природні здібності.

У своїй роботі режисер має враховувати основні художньо-естетичні принципи дитячого мюзиклу: посилена образність основних героїв, підвищена динамічність розвитку дії, мальовничість середовища та характерність образу персонажів, імпрровізаційна свобода організації музичного матеріалу [1, 157]. Особливі вимоги до виконавців ролей в мюзиклі зумовлюють специфіку завдань, які постають перед режисером та педагогами. Мюзикл поєднує театральність та концертність. Притаманний мюзиклу синтез жанрів, зумовлює посилену вокальну та пластичну підготовку юних артистів.

Педагог-вокаліст І. Швець зазначає, що «виховання естрадної манери співу повинне здійснюватись на основі поєднання базової класичної вокальної підготовки та формування (на її основі) специфічних навиків звукоутворення, особливих виконавських прийомів» [4, 488], характерних для естрадних стилів. На думку І. Швець, в роботі слід «враховувати основні складові вокального розвитку: вивчення комплексу індивідуальних можливостей, вад та передбачення перспектив розвитку співака; усунення неправильних навичок; прищеплення вокально-технічних і художніх виконавських навичок; удосконалення творчої майстерності виразного співу». [5, 158]. Танцювальні сцени в мюзиклі є родзинкою вистави. Тому особливу увагу слід приділяти основам сценічного руху, танцювальним вправам та опануванню стилістикою сучасної хореографії.

Сценарій мюзиклу може містити компілятивну роботу вчителя літератури і учнів, які володіють письменницьким, поетичним даром. Вони разом складуть тексти пісень, адаптують існуючі п'єси для постановки дитячим колективом, розроблять рекламні тексти, запрошення на виставу тощо.

Окрему увагу привертає специфіка сценографічного оформлення вистави. Зазвичай в аматорському театральному колективі сценічну дію доповнює

відеопроєкційний мепінг на задню кулісу, який створює мальовниче тло відповідно до кожної сцени мюзиклу. Художнє оформлення вистави може виконати творча група учнів під керівництвом вчителя образотворчого мистецтва або майстра з трудового навчання. Вони разом створюють сценографію вистави, виготовляють макети декорацій, сценічну бутафорію, малюють ескізи костюмів.

Для здійснення мюзиклу на сцені потрібен звукорежисерський цех. Відповідальність за правильно виставлені мікрофони, оптимальне налаштування звуку, запис і зведення фонограм можна покласти на учнів старших класів.

Основними темами дитячих мюзиклів є взаєморозуміння людей, тварин і казкових істот, кожна з яких має власні життєві принципи і погляди; віра в мрії та власні сили, щоб їх реалізувати; можливість побачити справжні дива в реальному житті. Доцільно обирати в репертуар шкільного театру мюзикли українських авторів, адже вони органічно пов'язані з українською національною культурою. В репертуарній палітрі українських мюзиклів використано все розмаїття виражальних засобів народних мистецтв. Яскравим прикладом поєднання стилістики етно-модерну з традиціями народних обрядів є мюзикл «Одного разу на Купала» (Театр-студія мюзиклу «ОКей!», режисер-постановник О. Ковальова); У мюзиклі «Як козаки змія приборкували» (композитор І. Поклад) за мотивами казки О. Вратарьова «Зміючка-Несміючка» органічно поєднано народні українські мелодії та сучасна музика в стилі поп-фолк [3]. Цікавими для постановки в учнівському театрі можуть бути мюзикли "Пригоди Гекльберрі Фінна" за мотивами однойменного роману М.Твена (Композитори: Жанна Колодуб, Левко Колодуб), «Жив собі пес» (композитор В.Назаров), «Пригоди Буратіно» (композитор О.Білаш).

Висновок. Дитячі мюзикли в постановці аматорських учнівських колективів – унікальний жанровий різновид, у якому органічно переплелись різноманітні галузі художньо-творчої діяльності: музика, спів, танець, слово, акторська гра, декораційне оформлення, костюм, спецефекти. Вітчизняний

дитячий мюзикл органічно пов'язаний з українською національною культурою. Це потребує від режисера і педагогів глибокого розуміння специфічної мистецької природи мюзиклу і умов його постановки в учнівському театральному колективі. Врахування художньо-естетичних принципів постановки дитячого мюзиклу створить умови для занурення юних артистів і глядачів в образний світ емоцій, фантазій і почуттів. Проблеми специфіки і умови постановки мюзиклу в шкільному театральному колективі потребують подальшого комплексного вивчення.

Список використаних джерел:

1. Белименко Л. І. Особливості та тенденції розвитку сучасного вітчизняного дитячого мюзиклу // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2022. № 4. С. 156–160
2. Василевська-Скупа Л.П. Мистецька освіта як фактор розвитку національної культури особистості. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми //Зб.наук.пр. - Випуск 37/ Редкол.: І.А. Зязюн (голова) та ін. - Київ - Вінниця: ТОВ фірма "Планер", 2014. - С.364-368.
3. Театр-студія мюзиклу «ОКей!». URL: Theatre.love.
<https://theatre.love/performances/odnogorazu-na-kupala>.
4. Швець І. Б. Формування основ естрадного виконавства в контексті підготовки сучасного вчителя музичного мистецтва / І. Б. Швець // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. – 2014. Вип. 38. С. 487-491.
5. Швець І. Б. Педагогічні основи виховання співочих навичок на заняттях з естрадного співу у студентів музично-педагогічного факультету / І. Б. Швець // Наукові записки (Серія: Педагогіка і психологія). – Вип. 15. – Вінниця: ВДПУ, 2005. – С. 158–159.

ДИТЯЧІ ОПЕРИ МИКОЛИ ЛИСЕНКА ЯК ЗАСІБ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

*Оріцена А. В., здобувач ступеня вищої освіти «бакалавр»
Науковий керівник: Онофрійчук Л. М., кандидат педагогічних наук, доцент
Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського*

Україна – одна з небагатьох європейських країн, де фольклор